

Barne- og familiedepartementet

Postboks 8036
Dep. 0030 OSLO

BARNE- OG FAMILIEDEP.	KASS ÅR.
ARKIVNR: 365.01	
16 SEPT 2005	
SAKSBEH	SIGN.
SAKSNR: 2005/00027	

- 072

Vår saksbehandler:
Gjertrud Eggen

Kopi til
Medlemsorganisasjonene

Vår dato
08.09.2005

Vår referanse
2005/00027

Deres referanse
200501609

Høringssvar - Forskrift om organisasjon og virksomhet for Likestillings- og diskrimineringsombudet og Likestillings- og diskriminerings nemnda

Unio viser til høringsbrev fra Barne- og Familiedepartementet 14.06.2005 om ovennevnte sak.

Unio har tidligere uttalt at det må opprettholdes en selvstendig ombudsordning for diskriminering basert på kjønn. Dette er også vårt prinsipielle utgangspunkt for dette høringssvaret. Vi vil derfor gjengi begrunnelsen vår fra den gangen:

- Kjønnsskimming er et gjennomgående samfunnsproblem som krever spesielt fokus og engasjement og derfor også et eget håndhevingsapparat
  - Kjønnsskimming angår alle menn og kvinner og må derfor ha et særlig fokus slik at en kan nå målet om relativ lik fordeling i alle deler av samfunnslivet; yrker, lønn roller i familieliv osv. Ikke slik for minoriteter hvor målet er å sikre at majoriteten og minoriteten likebehandles
  - Arbeidet med kjønnslikestilling er arbeid med maktstrukturer som er gjennomgripende. Det kreves derfor mye ressurser og kontinuitet.
  - Kjønnsskimming er ikke nødvendigvis så synlig i samfunnslivet som annen diskriminering - temaet må derfor ha derfor ha et spesielt fokus
  - Det er viktig at kjønnsskimming behandles for seg, slik at det ikke kommer i skyggen av arbeidet med annen diskriminering
  - Pådriverrollen og rettsanvendelsesrollen i et og samme organ kan være uheldig. Funksjonene er ikke lett å forene blant annet fordi rettsanvendelsesrollen er konserverende og vil kunne dempe politiske pådriver-utspill.
  - Det er spesielt viktig å dyrke pådriver rollen fordi likestillingsarbeidet ikke lenger handler så mye om like formelle rettigheter men mer om å "få rett", ikke bare "ha rett".
- Unio går følgelig primært inn for å beholde likestillingsombudet og likestillingssenteret. Dette for å opprettholde et særskilt fokus på kjønnslikestilling og for å opprettholde et strukturelt skille mellom rettsanvender og pådriver.

På bakgrunn av dette, vil vi spesielt kommentere **§ 2 Veiledningsplikt:**

Unio mener det er bra og nødvendig at ombudet får en forsterket *veiledningsplikt*, men vi er redd for at dette kombinert med pådriverrollen vil kunne føre til legitimitetsproblemer for ombudet. Det prinsipielle problemet ved hele ordningen, kommer til syne.

Unio er fornøyd med at Likestillings- og diskriminerings nemnda er utformet med den hensikt å være et lavterskeltilbud. Vi finner likevel grunn til å understreke at dette er noe som er svært viktig å kommunisere ut på andre måter enn bare i selve forskriften. Tilgang på informasjon om lov- og avtaleverk i dagens samfunn er stor. Vårt inntrykk er likevel at enkeltpersoners møte med den enorme informasjonsstrømmen og juridisk språkdrakt skaper et tilleggsbehov for trygghet om at man blir ivaretatt på en god måte og at man har forstått lov- og avtaleverk rett. Dermed oppstår ofte et ønske om bistand fra profesjonelle parter som for eksempel advokater.

Samarbeid med arbeidslivets parter

Unio mener det er svært viktig at det nye ombudet har god kontakt med arbeidslivets parter. Likestilling og diskriminering eksisterer i arbeidslivet og det er behov for kontinuerlig overvåking og ombudets rolle som pådriver, som å bidra til bevisstgjøring, gi støtte og veiledning, formidle kunnskap og kompetanse osv. er svært viktig. Partene i arbeidslivet sitter ofte i nøkkelposisjoner til å kunne løse problemene.

Vi er forundret over at arbeidslivets parter ikke er nevnt verken i siste avsnitt i forslag til §1 og heller ikke i kommentarene til denne. Vi foreslår derfor at det nevnte avsnittet får følgende ny tekst: "*Videre kan ombudets arbeid gjennomføres i samarbeid med offentlige instanser, partene i arbeidslivet, relevante interesseorganisasjoner og kompetansemiljøer ...*" videre slik forslaget ligger. Det er dermed også naturlig å endre på tilsvarende måte i 3. avsnitt i kommentaren.

Dagens klagenemnd for likestilling har en ordning hvor arbeidslivets parter er representert ved LO og NHO. Det er svært viktig å videreføre en fast representasjon av partene i den nye nemnda, for å sikre den nødvendige kunnskapen og kompetansen. Derfor vil vi foreslå at § 9 Oppnevning av nemndas medlemmer og varamedlemmer mv., endres slik at arbeidslivets parter skal være representert i nemnda med ett medlem med stedfortreder fra hver av partene. Det er viktig å bruke den nøytrale betegnelsen "arbeidslivets parter" i stedet for LO og NHO. Som en konsekvens av dette må også kommentaren til denne paragrafen endres slik at departementet skal innhente forslag til nemdsmedlemmer fra arbeidslivets parter.

Unio har mottatt høringsnotat fra Likestillingssenteret om forskriftene og ønsker å tilkjenne støtte til noen av deres synspunkter:

§ 1 Mandat, a) Pådriverfunksjon:

Unio er enig med Likestillingssenterets forslag om å endre "*...på offentlig, privat og frivillig sektor...*" endres til "*...på alle samfunnsområder...*". Det er viktig å sikre at ombudets funksjon ikke begrenses til noen områder, tilsiktet eller utilsiktet. Vi mener derfor at Likestillingssenterets forslag er bedre.

På samme måte støtter vi deres syn på at formuleringen "*...være premissleverandør for utformingen av den offentlige politikken på området...*", svekke ombudets selvstendige og uavhengige rolle. Vi støtter endringsforslaget om å ta inn "*...skal delta i og være premissleverandør for den offentlige debatten...*".

Vi er også enig med Likestillingssenteret i at ombudet også må ha en forpliktelse til å arbeide internasjonalt. Norge har i dag internasjonale forpliktelser på likestillingsområdet gjennom FNs menneskerettighetserklæring, EU-relaterte saker og direktiver og gjennom sitt medlemskap i ILO.

Arbeidslivet blir stadig mer internasjonalsert og globalisert, dette gjelder også likestillings- og diskrimineringsperspektiver innenfor arbeidslivet.

Vennlig hilsen
Unio

Ingjerd Hovdenakk
Sekretariatssjef

Gjertrud Eggen (Eggen)
Seniorrådgiver